

Članak Prvog zamjenika visokog predstavnika Donalda Haysa: “Za unutrašnji dug nema boljeg rješenja od zakona koji se nalazi u Parlamentu”

Dom naroda Federacije konačno će odlučivati o Zakonu o unutrašnjem dugu koji je mjesecima bio razmatran pred Zastupničkim domom. Činjenica je da se, dok su oni razmatrali zakon, nije poboljšala ni ekonomska situacija niti su porasli izgledi da se može postići bolji aranžman. Republika Srpska, Distrikt Brčko i država su dale saglasnost na paket mjera štednje čiji je cilj da se osigura da preuzete obaveze budu u okviru finansijskih mogućnosti ove zemlje. Samo je Federacija ovaj plan smatrala neprihvatljivim i izrazila mišljenje da mora postojati bolji plan od onog koji su izradili MMF i vaša vlada.

Želim vas uvjeriti da ne postoje drugačiji planovi za zemlju koja ima tako visoke dugove i čija je privrada u ovoj fazi oporavka. To je činjenica, ma koliko okrutno izgledala. Nedonošenjem zakona će se bez svake sumnje narušiti naponi koji su poduzeti u cilju stabilizacije ekonomije BiH i uspostavljanja makroekonomske stabilnosti. Time će se također odgoditi rješavanje pitanja unutrašnjeg duga, ne za nekoliko sedmica, već mjesecima, možda čak i godinama. To bi značilo da neće biti isplaćen dug nikom od onih kojih se tiče ovaj zakon. Je li to nečija želja? Shvatam da ljudi koji su teško radili u evropskim zemljama smatraju da bi trebali odmah dobiti sav svoj novac. Međutim, zar iko istinski vjeruje da taj novac

postoji nakon četiri godine rata i osam godina poslijeratnog oporavka? Naravno da ne. Vlade su preuzele odgovornost za ovaj dug i plan koji razmatra Dom naroda u finansijskom smislu predstavlja jedini odgovoran način na koji vlade mogu ispuniti tu svoju obavezu.

Sada je vrijeme da svi stave po strani svoje nade u ime boljeg rješenja i podrže jedinu realnu mogućnost, a to je mogućnost o kojoj raspravaljaju parlamentarci Federacije. Zastupnički dom je pokazao istinsku hrabrost uprkos ozbiljnom protivljenju i glasao je za. Sada je vrijeme da Dom naroda pokaže sličnu hrabrost i usvoji zakon o izmirenju unutrašnjeg duga u ime građana Federacije i Bosne i Hercegovine.

Ovim zakonom je predviđena najbolja moguća prilika za izmirenje gotovo 3 milijarde KM duga, uključujući 1,1 milijardu koja otpada na potraživanja po osnovu stare devizne štednje. Istina je da je predviđena puna isplata u gotovom u periodu od 4 godine za preko 80% potraživanja po osnovu stare devizne štednje – konkretno onim štedišama koji su imali uloge od 1.000 KM i manje. Ostali će dobiti gotovinu i obveznice. Ali čak i to bi se moglo popraviti, ukoliko se nakon procesa provjere koji je predviđen zakonom pokaže da je ukupni iznos duga po osnovu stare devizne štednje manji nego što to pokazuje trenutna evidencija. (To je bio slučaj u Srbiji i Crnoj Gori.)

U proteklom periodu su sudovi utvrdili da je Federacija prekršila imovinska prava u vidu stare devizne štednje i zatražili od Parlamenta da usvoji ujednačena rješenja za ovaj problem.

Ovo jeste državni dug, ali se u krajnjoj instanci može vratiti samo sredstvima poreskih obveznika i mora ostati na nivou koji ne prevazilazi okvire ekonomske moći ove zemlje. Očigledno je da će, ukoliko se ekonomska situacija poboljša, poraste prihod od poreza, porastu stopa zaposlenosti i prihodi, vlada imati na raspolaganju više sredstava koja će moći usmjeriti za

rješavanje ovog pitanja.